

Oponentský posudek na bakalářskou práci Ondřeje Dovalila „Deweyova teorie výchovy v díle Abrahama Johanneho Musteho“

V předložené bakalářské práci jde Ondřeji Dovalilovi, jak sám v úvodu a závěru své bakalářské práce uvádí, o to ukázat, jak byl kazatel, pacifista a odborový předák Abraham Johannes Muste ve svém myšlení inspirován pragmatismem a filosofií Johna Deweye, konkrétně dvěma Deweyovými díly: *Filosofie a výchova* a *Rekonstrukce ve filosofii*. Ve své bakalářské práci se Ondřej Dovalil věnuje především výkladu pacifistických, mírových myšlenek Abrahama Johanneho Musteho a ukazuje podobnost těchto myšlenek s myšlenkami Johna Deweye.

Na předložené bakalářské práci oceňuji, že se v ní autor věnuje Deweyově filosofii, jež není v českém prostředí úplně aktuálním tématem, že pracuje s texty Johna Deweye, které se čtou poměrně těžko. Nejen proto, že překlady, které jsou v češtině dostupné, pocházejí z počátku 20. století a jsou tudíž psány archaickým jazykem, ale i proto, že i John Dewey byl ve své době považován za nudného učitele a najít systém a strukturu v jeho textech není úplně snadné. Další přínos bakalářské práce vidím v překladu, který autor přiložil ke své práci a který považuji za vcelku zdařilý.

Práce je formálně v pořádku, je logicky uspořádaná, argumentace překládaných myšlenek je srozumitelná a správná, je psána hezkým jazykem, bez gramatických chyb či stylistickým neobratností.

Slabiny práce:

1) Autor se při výkladu Deweyovy filosofie příliš neopírá a nepracuje (s výjimkou studie Miloslavy Blažkové *Dějiny etických teorií od Kanta po pragmatismus*) se sekundární literaturou. Na základě sekundární literatury vykládá sice historické pozadí vzniku textů, se kterými pracuje, ale při samotném rozboru (Deweyových) textů z ní nevychází. Spíše než o výklad jednotlivých tezí a myšlenek z uvedených dvou Deweyových textů se jedná pouze o jejich shrnutí. Kdyby autor pracoval se sekundární literaturou, umožnilo by mu to rozebírané myšlenky lépe vyložit a zařadit do dobové i do Deweyovy filosofie. Z české sekundární literatury věnované Deweyovi by to mohla být např. Šípova studie v knize *Pragmatismus a dekonstrukce v anglo-americké filosofii* nebo I. svazek *Pragmatismus*, který vyšel ve slovenštině (editorem byl E. Višňovský a F. Mihina) ale i tituly další.

2) Obsah bakalářské práce příliš neodpovídá jejímu názvu. Jak sám autor uvádí (na str. 6, 30 ad.), spíše než na filosofii výchovy (které se věnuje vlastně jen na str. 31-32) se zaměřuje na téma postoje k válce a míru, demokracii a pacifismu.

3) V práci autor pracuje s filosofickými pojmy, jež by bylo vhodné (minimálně v poznámce pod čarou) vysvětlit. Jedná se např. o pojem „idea“, „pravda“ či „rekonstrukce“. Byť určitý náznak toho, co je podle Deweye pravda, lze nalézt v práci na str. 31, výklad není úplně jednoznačný, ze str. 24 se zdá, že ztotožňuje pravdu s morální odpovědností.

Otázky k obhajobě:

1) Co je pro Deweye idea? Je to myšlenka? Ideál? Jak tedy podle Deweye poznání s ideami souvisí? Co je „uskutečněním ideje“ (str. 29)?

2) Co je podle Deweye pravda? Jak podle Deweye k pravdivému dospíváme?

3) Co je podle Deweye rekonstrukce? Tento pojem se jednak objevuje v názvu jednoho ze dvou v práci rozebíraných Deweyových děl, jednak o ní autor hovoří na str. 30.

Z výše uvedeným důvodů navrhuji bakalářskou práci Ondřeje Dovalila přijmout k obhajobě a hodnotit ji jako výbornou až velmi dobrou (s ohledem na průběh obhajoby a zodpovězení výše uvedených otázek).

V Kladně 8. 9. 2023

Mgr. Jana Kružíková, Ph.D.